

~ נקודות משיחות קודש ~ (ממאמר ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, התש"ג)

על־ידי־הַ שְׁאֲבָרָה עֹמֵד עֲלֵיהֶם, פֶּעַל שִׁיחָה בָּהֶם אֲכִילַת אָדָם, וְהִינוּ שְׁמֵלֵאכִים מִצַּד עֲצָמָם הֵם בְּמִדְרַגַּת הָעוֹלָמוֹת, אָבֵל עַל־יְדֵי עֲבוּדַת אֲבָרָה, פֶּעַל עֲלֵיהֶם שִׁיחָה בָּהֶם אֲכִילַת אָדָם, וְהוּא הַמְשַׁכֵּת אֹרֶךְ שְׁלֹמֶעֱלָה מִהָעוֹלָמוֹת. אִף שְׁמֵלֵאכִים מִצַּד עֲצָמָם אֵין שִׁיחָה בָּהֶם אֲכִילַת אָדָם, מִכָּל־מִקוֹם עַל־יְדֵי הַנְּשִׁמוֹת נַעֲשֶׂה בָּהֶם גַּם כֵּן אֲכִילַת אָדָם. וְזוֹה וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ, דְּעַל־יְדֵי־הַ שְׁאֲבָרָה שְׁהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, עַר שְׁטִיט אוֹיֵף זִי אֹן צוֹנְעֵבּוֹדְעֵן מִיט זִי, פֹּעֵל שִׁיחָה בָּהֶם אֲכִילַת אָדָם, וְהִינוּ שְׁמֵמֻשִׁיף אֹרֶךְ הַבְּלִי־גְבוּל בְּכָל מִקְשָׁרֵיו שְׁלֹמֶטָה, שְׁעַל־יְדֵי־הַ נַעֲשֶׂה אֲצֵלֶם תּוֹסַפֵּת חִיּוֹת בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת.

(ט) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָלִי:
 ט וַיֹּאמְרוּ לָהּ אֵן שָׂרָה אֲתַתְךָ וַאֲמַר הָא בְּמִשְׁכְּנָא:

כ"ט ~ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו • נְקוּד עַל אִי"ו שֶׁבְ"אֵלִיו", וְתִנְיָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁהַפֶּתַח רָבָה עַל הַנְּקוּדָה, אִתָּה דוֹרֵשׁ הַנְּקוּדָה, שְׂאֵף לְשָׂרָה שְׂאֵלוֹ: אִי אֲבָרָה? לְמַדְנוּ, שִׁישְׂאֵל אָדָם בְּאֲכֻסְנֵיָא שְׁלוֹ, לְאִישׁ עַל הָאִשָּׁה וְלְאִשָּׁה עַל הָאִישׁ. בְּכַבָּא מְצִיעָא' (דף פ"ח) אוֹמְרִים: יוֹדְעִים הָיוּ מִלְּאֲכִי הַשְּׂרַת שָׂרָה אֲמַנּוּ הִכֵּן הִיָּתָה, אֲלֵא לְהוֹדִיעַ שְׁצַנּוּעָה הִיָּתָה, כְּדִי לְחַבְּבָה עַל בַּעֲלָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָא: 'כְּדִי לְשַׁגֵּר לָהּ כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה'. הִנֵּה בְּאֵהָלִי • צַנּוּעָה הִיא.

(י) וַיֹּאמֶר שׁוֹב אֲשׁוֹב אֵלֶיךָ כָּעַת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וְשָׂרָה שְׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהָלִי וְהוּא אַחֲרָיו:
 י וַיֹּאמֶר מֵתָב אֲתוּב לְוִתְךָ כְּעַדֵּן דְּאֲתוּן קְנִמִין וְהָא כֵּר לְשָׂרָה אֲתַתְךָ וְשָׂרָה שְׁמַעַת בְּתַרְע מִשְׁכְּנָא וְהוּא אַחֲרוּהִי:

כ"ט ~ כָּעַת חַיָּה • כָּעַת הַזֹּאת לְשִׁנָּה הַכְּבָא, וּפְסַח הִיָּה, וּלְפַסַּח הַכָּא נוֹלַד יִצְחָק, מִדְּלֵא קְרִינֵן כָּעַת (בְּשָׂרָא) אֲלֵא כָּעַת. כָּעַת חַיָּה • כָּעַת הַזֹּאת שְׁתֵּהָא חַיָּה לְכֶם, שְׁתֵּהָיו לְכֶם שְׁלָמִים וְקַנְיָמִים. שׁוֹב אֲשׁוֹב • לֹא בְּשָׂרוֹ הַמְּלֵאךָ שְׁיָשׁוּב אֵלָיו, אֲלֵא בְּשִׁלְיַחוֹתוֹ שֶׁל מְקוֹם אָמַר לוֹ, כְּמוֹ: "וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְּאָךְ ה' הַרְבֵּה אַרְבָּה", וְהוּא אֵין בְּיָדוֹ לְהַרְבּוֹת אֲלֵא בְּשִׁלְיַחוֹתוֹ שֶׁל מְקוֹם, אִף כֵּאֵן בְּשִׁלְיַחוֹתוֹ שֶׁל מְקוֹם אָמַר לוֹ כֵּן (בראשית רבה). (אֲלִישַׁע אָמַר לְשׁוֹנְמִית: "לְמוֹעֵד הִנֵּה כָּעַת חַיָּה אֵת חוֹבְקַת בֵּן, וְתֹאמַר אֵל אֲדוּנִי אִישׁ הָאֵלִהִים אֵל תְּכַנּוּב בְּשַׁפְתְּךָ", אוֹתָן הַמְּלֵאכִים שֶׁבְּשָׂרוֹ אֵת שָׂרָה אָמְרוּ: "לְמוֹעֵד אֲשׁוֹב", אָמַר לָהּ אֲלִישַׁע: 'אוֹתָן הַמְּלֵאכִים שֶׁהֵם חַיִּים וְקַנְיָמִים לְעוֹלָם, אָמְרוּ: "לְמוֹעֵד אֲשׁוֹב", אָבֵל אֲנִי בְּשַׁרְרָדָם, שְׁחִיּוֹם חֵי וְקַמַּר מַת, בֵּין חֵי וּבֵין מַת: "לְמוֹעֵד הִנֵּה גוֹ"'). וְהוּא אַחֲרָיו • הַפֶּתַח חַיָּה אַחַר הַמְּלֵאךָ.

(יא) וַאֲבָרָהֶם וְשָׂרָה זְקָנִים בָּאִים בַּיָּמִים חַדְלֵי הַלְּהִיּוֹת לְשָׂרָה אֲרַח בְּנָשִׁים:
 יא וַאֲבָרָהֶם וְשָׂרָה סִיבּוּ עֵלוּ בְיוֹמִין פֶּסַק מִלְּמַהְוִי לְשָׂרָה אֲרַח בְּנָשִׁיא:

כ"ט ~ חַדְלֵי הַלְּהִיּוֹת • פֶּסַק מִמְּנָה. אֲרַח בְּנָשִׁים • אֲרַח נְדוּת.
 (יב) וְתִצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לְאֹמֶר אַחֲרֵי בְלָתִי הִיתָה־לִּי עַדְנָה וְאֲדֹנִי זְקָן:

כ"ט ~ בְּקִרְבָּה • מִסְתַּפְלֵת בְּמַעֲיָה, וְאָמְרָה: 'אֲפָשֶׁר הַקְּרָבִים הִלְלוּ טַעוּנִין וְלַד, הַשְּׂדִים הִלְלוּ שְׁצַמְקוֹ מוֹשְׁכִין חֲלָב' (תנחומא) • עַדְנָה • צַחְצוּחַת בְּשָׂר, וּלְשׁוֹן מִשְׁנָה: מִסִּיר אֵת הַשְּׂעָר וּמַעֲדֵן אֵת הַבְּשָׂר. דְּכַר אַחַר: לְשׁוֹן עַדְן, זְמַן וְסַת נְדוּת.

דעת זקנים מבעלי התוספות – עוז והדר

(יא) חַדְלֵי הַלְּהִיּוֹת לְשָׂרָה אֲרַח בְּנָשִׁים. לְפָרֵשׁ שְׂאִינָה רוֹאָה, שְׁהָרִי לְמַעֲלָה (יב-יג) וַאֲנִי זְקַנְתִּי. מִכָּאֵן אָמְרוּ פִּירוּשׁ, שְׂרָאָתָה דִּם בְּזוֹנְתָהּ, מִדֵּה (פסוק ח) פִּירֵשׁ רִשִׁי שְׁפִירְסָה חֲכַמִּינוּ וְ"ל (כ"מ פ"ח) שְׁמוֹתָר לְשָׁנוֹת מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם, שְׁהִיא אָמְרָה וְאֲדוּנִי זְקָן, נְדָה: תורה יב